

ENRIC CUNAT, DIRECTOR GENERAL DE PATRIMONI CULTURAL

«No dir exactament el que pense»

Enric Cuñat (Alfara del Patriarca, 1949), ex-professor d'espanyol per a estrangers, ex-assessor del conseller Ciscar i, des de la fusió de les direccions generals de Cultura i Patrimoni, director general de Patrimoni Cultural de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat valenciana.

M. Alberola

Als 10 mesos de posar en marxa la macrodirecció general, ¿està vostè en condicions de fer-ne un balanç?

—¿Vas a parlar-me de vostè?

—Esperava una excusa per deixar de fer-ho.

—Es pot fer el balanç del que ha sigut el tancament de l'exercici pressupostari de l'inici d'una sèrie d'activitats ja previstes. Els primers mesos, substancialment, els vam dedicar a contactar amb els temes que havien quedat oberts. I, enguany, estem en una sèrie de projectes, que no són nous ja previstos en aquesta legislatura.

—¿Quins projectes?

—Està a punt de tancar-se la qüestió del Teatre Romà de Sagunt. I també, el tema de l'ordenació museística de la Generalitat i els ajuntaments... ¡Ah, que ja estàs gravant de veres!

—No, estem parlant off the record.

—I, després, quant a arqueologia, estem acabant unes experiències provisionals i aprofundirem en un sistema de gran participació entre arqueologia, excavacions, proteccions, explotació científica i divulgació de coneixements. Per una altra banda, en patrimoni històric, firmarem un conveni amb l'església, el qual racionalitzarà una pre-

sa d'acords que posarà tota la riquesa cultural eclesiàstica a disposició dels investigadors i els ciutadans.

—La direcció general, concretament, ¿de què s'ocupa?

—S'ocupa de tot.

—Fem-ho al contrari: ¿de què no s'ocupa?

—No, s'ocupa de la protecció del patrimoni, entenent per patrimoni tots els senyals de la cultura del passat que perduren fins avui: siga arquitectura, arqueologia, pintura, llibres, arxius... I també, de tot el que seria posar aquest patrimoni a l'abast dels ciutadans. I d'enriquir aquesta cultura, a través d'ajudes, en la mesura que si-

guen possibles, als creadors: siguen escriptors, pintors, músics, productors...

—*Amb tanta activitat, ¿et queda temps per ser regidor al teu poble?*

—Sí, tinc l'avantatge de ser regidor en l'oposició i no tinc tanta responsabilitat de govern, sinó de control a les activitats de govern. Per tant, el meu treball és l'assistència a les comissions i als plens.

—*¿Com portes la circumstància de ser oposició allà i poder ací?*

—Des del punt de vista intel·lectual no em representa cap problema, perquè les idees que defense ací com a gestor són les mateixes que defense allà com a oposició. Des del punt de vista psicològic sí que em preocupa, perquè el meu alcalde és ahora diputat provincial, i el que seria una discussió local podria aparèixer com un conflicte entre la Diputació i la Generalitat.

—*¿Quin és el pressupost de la direcció general?*

—Més de 2.000 milions, comptant la partida de personal.

—*¿En quina situació pressupostària et vas trobar la nova direcció, després de Tomàs Llorens i Carme Alborch?*

—Sempre que es pren l'opció de prioritzar una sèrie d'accions es corre el perill que les altres en queden ressentides, si la prioritització no implica un afegit econòmic. La construcció i l'equipament del Rialto i la construcció i dotació d'obra de l'IVAM han suposat, efectivament, una estirada de recursos en altres activitats. Acabades aquestes realitzacions, no ha minvat el pressupost, sinó que s'ha mantingut.

—*Però no m'has contestat: ¿com estaven les arques?*

—Quan jo vaig arribar, els pressupostos ja estaven en execució i, per tant, vam continuar gasant-nos els diners que les Corts ens havien donat. I no teníem angoixes perquè els diners que teníem era els que hi havia per fer les obres que havíem de fer.

—*La pregunta que ve ara no té res a veure amb la teua resposta. ¿Un càrrec polític altera molt els principis ètics? Vull dir: ¿S'ha de mentir molt?*

—A mi, l'experiència de gestor municipal em permet ser un interlocutor molt vàlid per als regidors, i explicar-los si una cosa és o no possible. L'única cosa que sí que he notat, pel que tu dius, és que sóc menys espontani. Jo, sobretot en els espectacles, tendia a exterioritzar si m'agradaven o no, i ara ja no ho faig, segons em diuen.

—*Sobretot si paga la Generalitat.*

—I sobretot sí paga la Generalitat. Sé que no he de mentir, però que tam-

poc no he dir exactament el que pense o el que sent.

—*Els escriptors, senyor director general, es queixen. No tots, perquè, segons diuen, els de l'Asociación de Escritores Valencianos en Lengua Castellana tenen una subvenció de 8 milions i un local de la Conselleria.*

—No és cert que aquesta associació, que està a punt de canviar de nom, tinga una subvenció milionària. Efectivament, tenen un local de la Conselleria, però desconec per què. Enguany ja tindran subvenció els altres. De fet, l'Asociació d'Escriptors en Llengua Catalana ja ha tingut una ajuda de la Conselleria per a organitzar el seu encontre a Benicarló. Les tres associacions tindran ajudes en totes aquelles activitats que promoguen la lectura.

—*¿I les queixes personals?*

—El fet és que a València hi ha pocs autors que es dediquen totalment a l'escriptura. La majoria són també professors o es dediquen a altres activitats relacionades amb el foli, circumstància que els lleva molt de temps per a la creació, i voldrien anys sabàtics per dedicar-s'hi per complet. Això no és possible avui, encara que altres països ho fan a costa d'un impost d'un 1 per cent sobre llibre venut. Jo entenc que les ajudes a l'edició i la creació haurien de dedicar-se a la literatura del País Valencià, però ens trobem amb això que alguns teòrics diuen que som... ¿mestissos? ¿criolls? ¿xarnegos? Els escriptors d'ací, si escriuen en castellà, tenen accés a les ajudes que el ministeri dóna; i, els que no ho fan en castellà, no sempre.

—*Els nous plans preveuen primar les traduccions dels clàssics morts, ¿i els vius?*

—No, no tant dels clàssics. L'ajuda a la producció, efectivament, tendeix a la internacionalització de la nostra literatura, que els escriptors valencians puguen ser traduïts. Morts i vius. El que passa és que, de moment, només hi ha hagut la proposta de traduir Ausiàs March a l'anglès. Si hi haguera propostes de traduir Josep Piera a l'italià o Ferran Torrent al francès, estaríem encantats. Per un altre costat, la internacionalització de la nostra literatura no serà únicament amb ajuts a editors, sinó també facilitant els contactes amb els editors estrangers.

—*Segons els editors, el pressupost de traduccions és molt reduït.*

—Enguany hi ha més diners. S'ha pogut habilitar milió i mig de pessetes, que és un milió més que l'any passat. És poc, però buscarem.

—*Hi ha la circumstància que alguns*

escriptors valencians són més promoguts a Barcelona que no a València.

—Això significa que hem de treballar més i més coordinats amb aquelles institucions.

—*¿En quin estat es troba el tema de la Biblioteca Valenciana?*

—La Biblioteca Valenciana consta d'un fons que prové del depòsit legal, un altre sobre temes referents a la nostra cultura, publicats no precisament ací, que hem anat adquirint, i un altre fons que resulta d'una sèrie de donacions que han fet alguns patricis valencians. El problema que tenim és que caldrà dotar aquesta biblioteca d'un nou edifici i d'unes instal·lacions adequades a la investigació.

—*¿Quan seria factible, això?*

—En el temps que queda de legislatura treballarem en el projecte, però crec que serà difícil començar en dos anys. Per una altra part, hi ha un altre projecte que seria una biblioteca més bàrbica. Es tracta de disposar del material que està dispers en altres biblioteques públiques o privades de tot el país a través de catàlegs. I això, ho estem fent.

—*Parlem de música. ¿Està desapropiat el potencial musical valencià?*

—Les societats musicals, en aquest moment, estan en un procés de reflexió. En primer lloc, tenen una funció associativa i, també, musical. Ara s'estan plantejant fer músiques diverses: des de la mateixa banda o potenciant la creació d'orquestrades juvenils. Estan en aquest camí de renovació i això significa un canvi. De fet, les orquestrades juvenils estan canviant inclús el públic.

—*¿I els cantants?*

—Els cantants de Catalunya també es queixen. Ací s'ha produït una doble cosa. Acabada la resistència, els cantants es trobaren sense públic. Només troben suport en els ajuntaments, i potser perquè els ajuntaments pagaven millor que les empreses van trencar un poc el mercat. I ara les institucions, com aquests cantants no tenen èxit, tampoc els volen contractar. Ací hauríem de buscar alguna solució, tornar a discutir de públic i de preus.

—*M'has dit abans, canviant de tema, que el Teatre Romà de Sagunt està a punt de trobar una solució.*

—Sí, el projecte, conegut per arqueòlegs i arquitectes, ha estat conegut també per la corporació municipal, la qual ha presentat alguna objecció i alguna proposta, que, en la mesura en què són raonables, seran tingudes en

«Sempre que es pren l'opció de prioritzar una sèrie d'accions es corre el perill que les altres en queden ressentides».

compte. Ja han conegut la intervenció en el Palau del Governador, on s'ha projectat fer el museu de Sagunt, amb dotació d'espai d'exposició i magatzem de materials. Un altre punt, que ells entenien que el projecte no contemplava, era la possibilitat de fer espectacles amb més superfície escènica, cosa que té una solució efímera. I la reducció de la seua capacitat d'espectadors. És possible, en tots aquests punts, arribar a un acord amb l'ajuntament i en aquest mes es prendrà la decisió.

—¿Quan començaran les obres?

—Sí tot va bé, al setembre.

—¿Què va passar amb Sant Bru, el llenç de Ribalta?

—És un quadre que no hauria d'haver eixit del museu, però la garantia professional que tenien els organitzadors de l'exposició del 750 aniversari i l'esdeveniment que se celebrava ens van fer reconsiderar la negativa. Produït el mal, sobre el qual EL TEMPS va oferir una informació poc contrastada, el que ens preocupava era la restauració, i això ha eixit bé i no ha sigut un tractament costós.

—¿No va haver-hi negligència en el cas?

—No vull defugir la responsabilitat que tinc en el cas, però també vull compartir-la amb altra gent, amb els responsables de l'organització.

—Més coses: fa la impressió que esteu heretant tots els actes culturals de l'Ajuntament de València.

—Hi ha ajuntaments que inicien coses que entenen com a prioritàries i després canvien les prioritats i la paga Cultural. És obligació de la Generalitat auxiliar-los.

—Però hi ha més ajuntaments que han hagut de canviar prioritats, i pot establir-se un greuge comparatiu.

—És obligació nostra que no passe això. En el cas de València, en tot cas, són projectes que tenen sentit de capitalitat. La Mostra de Cinema, per exemple, o el Palau de la Música tenen un caràcter emblemàtic.

—Concretament, ¿quina és l'herència?

—De moment, cap. El sistema en què funciona això són els pressupostos, i podem assumir allò que quede dins dels pressupostos. I ja teniem prevista la col·laboració amb la Mostra i la Trobada, però no l'organització. En el futur no ho sé.

—En el present s'està parlant d'ajudes per valor de 2.000 milions, tot el teu pressupost.

—Això són acords que ha de ratificar la Generalitat. No depèn de mi. □

RAFA GIL